

**แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘**

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร

ด้วย นายเอกดนัย บุญนันทน์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล สำหรับบุคลากรภาครัฐ (TDGA E-learning) หลักสูตร แนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลภาครัฐเพื่อสนับสนุน การดำเนินการตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ หมวดหมู่ การกำกับดูแลและ การบริหารจัดการภาครัฐดิจิทัล (Digital Governance) เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๙ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล สำนักงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้บริหาร หรือ ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การปฏิรูป ราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ สามารถระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการ ทั้งการชักจูงสร้างความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และการปรับปรุงกระบวนการให้บริการของอนุญาต รวมทั้งการออกประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างสอดคล้อง และยังสามารถเรียนรู้มาตรฐานแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามระดับความพร้อม เพื่อการปรับปรุง บริการอย่างต่อเนื่อง

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชา

๒.๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของ พ.ร.บ. การปฏิรูปราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๑.๑ กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อปลดล็อกข้อจำกัดทางกฎหมายเดิมที่บังคับให้ประชาชน ต้องมาติดต่อราชการด้วยตนเองหรือต้องใช้เอกสารกระดาษ โดยมีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนไปสู่ "รัฐบาลดิจิทัล" และยกระดับความง่ายในการอนุมัติอนุญาต (Ease of Doing Business)

๒.๑.๒ ประชาชนสามารถยื่นคำขอหรือติดต่อราชการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิเสธการรับเรื่องเพียงเพราะอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑.๓ ประชาชนสามารถแสดงภาพใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น ผ่านหน้าจอสมาร์ทโฟน) แทนการพกพาตัวจริงที่เป็นกระดาษได้ โดยให้มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกัน

๒.๑.๔ เจ้าหน้าที่รัฐสามารถส่งเอกสาร ข้อมูล หรือแจ้งคำสั่งระหว่างกันเองผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้

๒.๑.๕ เอกสารที่ส่งหรือจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ ให้ถือเป็นต้นฉบับ

๒.๒ สิ่งที่หน่วยงานภาครัฐต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฯ เพื่ออำนวยความสะดวกประชาชน

๒.๒.๑ หน่วยงานต้องประกาศกำหนดช่องทางดิจิทัล (เช่น อีเมล, เว็บไซต์, แอปพลิเคชัน หรือระบบแชต) ให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจนว่าจะสามารถส่งคำขอหรือติดต่อราชการผ่านช่องทางใดได้บ้าง

๒.๒.๒ ห้ามเจ้าหน้าที่เรียกสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่นใด ที่ออกโดยภาครัฐจากประชาชน โดยหากจำเป็นต้องใช้ เจ้าหน้าที่ต้องเป็นผู้เชื่อมโยงข้อมูลหรือดึงข้อมูลมาเอง

๒.๒.๓ ปรับปรุงระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตน (e-KYC) ให้มีความปลอดภัยตามระดับความเสี่ยง ของบริการ โดยไม่สร้างภาระหรือความยุ่งยากให้ประชาชนเกินความจำเป็น

๒.๒.๔ เมื่อประชาชนยื่นคำขอผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานต้องตอบรับและแจ้งผลการพิจารณาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นด้วย

๒.๓ สิ่งที่หน่วยงานหรือภาครัฐต้องจัดทำหรือปรับปรุงบริการ

๒.๓.๑ ปรับปรุงกระบวนการทำงานเริ่มตั้งแต่การยื่นคำขอ การพิจารณา การอนุมัติ การชำระค่าธรรมเนียม จนถึงการรับใบอนุญาต ให้สามารถทำผ่านออนไลน์ได้ทั้งหมดโดยประชาชนไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงาน

๒.๓.๒ เปลี่ยนจากการออกใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองที่เป็นกระดาษ มาเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) เพื่อความสะดวกรวดเร็วและป้องกันการปลอมแปลง

๒.๓.๓ จัดทำระบบข้อมูลให้อยู่ในมาตรฐานที่สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกันได้ ตามหลัก Once Only Principle (ประชาชนให้ข้อมูลแก่รัฐเพียงครั้งเดียว หน่วยงานอื่นต้องแชร์ข้อมูลกันเอง ไม่ถามซ้ำ)

๒.๔ วิธีการให้บริการอย่างต่อเนื่องกับประชาชน

๒.๔.๑ ต้องมีแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในกรณีที่ระบบไอทีล่ม หรือเกิดการโจมตีทางไซเบอร์ โดยต้องมีระบบสำรอง (Backup System) ที่พร้อมใช้งานทันที

๒.๔.๒ ปฏิบัติตามมาตรฐาน พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนที่มาใช้บริการ

๒.๔.๓ ในกรณีที่ระบบอิเล็กทรอนิกส์หลักขัดข้อง ต้องมีช่องทางทดแทนชั่วคราว หรือเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบเอกสารด้วยวิธีอื่นได้โดยไม่ทำให้การบริการประชาชนต้องหยุดชะงัก

๒.๕ แพลตฟอร์มกลางภาครัฐเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฯ

เพื่อให้ไม่ทุกหน่วยงานต้องต่างคนต่างสร้างระบบขึ้นมาเองอันจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ภาครัฐจึงได้จัดเตรียม "แพลตฟอร์มกลาง (Central Platforms)" ไว้ให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปเชื่อมโยงใช้งาน เช่น

๒.๕.๑ Portal กลางสำหรับประชาชน แอปพลิเคชัน "ทางรัฐ" เป็นแพลตฟอร์มกลางที่รวบรวมบริการของภาครัฐไว้ในที่เดียว เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการต่างๆ ได้อย่างสะดวก

๒.๕.๒ ระบบ Biz Portal สำหรับภาคธุรกิจในการยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จ

๒.๕.๓ ระบบยืนยันตัวตนกลาง การเชื่อมต่อกับระบบ D.DOPA (ของกรมการปกครอง) หรือ Digital ID กลาง เพื่อใช้ในการพิสูจน์และยืนยันตัวตนประชาชน

๒.๕.๔ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์กลาง สำหรับให้หน่วยงานราชการใช้รับ-ส่งหนังสือราชการระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย

๒.๕.๕ ระบบรับชำระเงินกลาง (e-Payment) แพลตฟอร์มกลางในการรับชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการของภาครัฐผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น QR Code, บัตรเครดิต)

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ ช่วยให้รู้และเข้าใจขอบเขตของ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างชัดเจน ลดความสับสนในการทำงาน และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย และสามารถนำระบบหรือแพลตฟอร์มกลางที่รัฐจัดเตรียมไว้ให้ (เช่น ระบบยืนยันตัวตน D.DOPA ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบ e-Payment) มาประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. แนวทางการนำความรู้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน การนำความรู้ไปปรับใช้ในหน่วยงานจะเน้นการเปลี่ยนกระบวนการสู่ระบบดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากการประกาศกำหนดช่องทางออนไลน์ (เช่น อีเมลหรือเว็บไซต์) ให้ประชาชนใช้ยื่นคำขอและติดต่อราชการได้โดยสะดวก งดการเรียกสำเนาเอกสารที่ราชการออกให้ (เช่น สำเนาบัตรประชาชน/ทะเบียนบ้าน) ปรับกระบวนการภายในให้เป็นแบบ End-to-End Digital ที่ลดการใช้กระดาษ นำแพลตฟอร์มกลางภาครัฐและระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาเชื่อมโยงใช้งานร่วมกัน พร้อมทั้งจัดทำแผนรองรับเหตุฉุกเฉิน (BCP) เพื่อให้หน่วยงานสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก

๕. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาช่วยสนับสนุนในการออกนโยบายหรือคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนกระบวนการงานดิจิทัลและประกาศช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งอนุมัติงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) รวมถึงสนับสนุนการจัดอบรมขยายผลสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานแพลตฟอร์มกลางของรัฐและระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่เจ้าหน้าที่ในสังกัดทุกคน เพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมและสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านบริการของหน่วยงานไปสู่ระบบดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีทิศทางเดียวกัน

(นายเอกดนัย บุญนันท)
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

(นายมนต์ชัย พรมวลองวัน)
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร